

Dokumenty

Světová konference ministrů, zodpovědných za mládež

Lisabon, Portugalsko, 8.–12. 8. 1998

Lisabonská deklarace o politikách vůči mládeži a souvisejících programech

My, vlády, které se účastní světové konference ministrů, zodpovědných za mládež, svolané vládou Portugalské republiky ve spolupráci s OSN do Lisabonu na 9.–12. 8. 1998,

vědomy si toho, že jak Valné shromáždění OSN ve své rezoluci č. 52/83, tak i sociální rada ve své rezoluci č. 1997/55 uvítaly přínos, který má vláda Portugalska jako hostitel světové konference ministrů, zodpovědných za mládež ve spolupráci s OSN, a požádaly jsme generálního tajemníka OSN, aby o světové konferenci vypracoval zprávu pro všechny členské státy OSN,

připomínající si výsledky Mezinárodního roku mládeže z roku 1995 a zvláštních zasedání Valného shromáždění o mládeži v roce 1985 a 1995, jež vedly k přijetí Světového akčního programu pro mládež do roku 2000 a dále¹,

s vědomím, že, jak je navrženo v odstavci 123 Světového akčního programu pro mládež do roku 2000 a dále, vyzvalo Valné shromáždění regionální a interregionální konference ministrů, zodpovědných za mládež, aby zintenzivnili vzájemnou spolupráci a zvažili pravidelné schůzky na mezinárodní úrovni pod patronací OSN, aby tak zajistili globální dialog o otázkách spojených s mládeží,

berouce s povděkem na vědomí zprávy ze druhého a třetího zasedání Světového fóra mládeže v rámci OSN, pořádaného ve Vídni roku 1996 a v portugalském Braga roku 1998,

u vědomí toho, že Valné shromáždění vyzvalo v odstavci 124 svého Akčního programu instituce zaměřené na mládež a organizace v systému OSN, aby spolupracovaly s regionálními a interregionálními konferencemi a aby tyto instituce byly na setkání přínosem, stejně tak jako na této světové konferenci ministrů, zodpovědných za mládež,

¹Otištěno v Pedagogické orientaci roč. 1997, č. 2.

uznávající úsilí vyvíjené našimi vládami a národy reagovat účinněji na ekonomické, sociální, vzdělávací, citové, kulturní a duchovní potřeby mladých lidí a na jejich problémy,

uznávající, že jsou mladí pozitivní silou společnosti a že mají obrovský potenciál, jímž mohou přispět k jejímu rozvoji a pokroku,

uznávající naléhavost potřeby vytvářet více míst a lepších pro mladé ženy i muže, jakož i ústřední úlohu zaměstnanosti mládeže v usnadnění jejího přechodu ze škol do světa práce, a také v eliminaci kriminality a užívání drog, zajištění účasti mládeže na životě společnosti a její soudržnosti,

sledující se znepokojením situaci mladých žijících v chudobě, stejně jako zvláštní obtíže, jež zakoušejí nejrůznější skupiny mladých mužů a žen jako ty, jež jsou nezaměstnané či jichž se nezaměstnanost dotýká, jež mají problémy s užíváním drog a jiných návykových látek, násilím včetně sexuálního motivovaného, zanedbáváním, sexuálním zneužitím a využíváním, jež jsou zapleteny do válečných konfliktů, jsou uprchlíky či jinými migranty, zbaveni domova či rodičů, patří mezi etnické a kulturní menšiny či to jsou mladí pachatelé přestupků, těhotné dívky a jiní handicapovaní či na okraj společnosti vytlačení mladí muži a ženy,

rovněž si se znepokojením všímající situace domorodé mládeže v mnoha zemích, a to v současném mezinárodním desetiletí domorodého obyvatelstva, berouce přitom v úvahu i překážky, jimž tyto lidé čelí co se kvality života, účasti na životě společnosti a dostupnosti vzdělání, služeb a příležitostí týče,

všímající si výsledků dosažených od Čtvrté světové konference o ženách konané v Pekingu roku 1998, a vědomi si zábran a překážek, které stále brání v plné účasti žen na životě všech sektorů společnosti, a to zvláště mladých žen a dívek,

s ohledem na ustanovení Univerzální deklarace o lidských právech, Mezinárodní úmluvy o civilních a politických právech a Mezinárodní úmluvy o ekonomických, sociálních a kulturních právech, a také s ohledem na pokrok dosažený státy – signatáři při realizaci dalších listin a norem o lidských právech jako je deklarace o právu na rozvoj, konvence o eliminaci všech forem diskriminace vůči ženám a konvence o právech dítěte,

berouce rovněž v potaz doporučení z velkých konferencí OSN, včetně světového summitu o dětech, konference OSN o životním prostředí a rozvoji, světové konference o lidských právech, mezinárodní konference o populaci a rozvoji, světového summitu pro sociální rozvoj, čtvrté světové konference o ženách, druhé konference OSN o lidských sídlištích (Habitat II) a světové konference o vzdělání pro všechny, na níž byla přijata deklarace o vzdělání pro všechny, světového summitu o potravinových zdrojích, kde byla přijata deklarace o světovém zabezpečení potravinami a akční plán, a mezinárodní

konference o práci na svém 86. zasedání, které přijalo deklaraci o základních principech a právu na práci,

uznávající, že formulace a realizace strategií, zásad, programů a akcí na podporu mladých žen a mužů jsou na zodpovědnosti jednotlivých zemí a že je nutno také brát ohled na ekonomickou, sociální a ekologickou situaci v nich, jakož i na kulturní rámec a filozofický názor jejich obyvatel, a také s ohledem na všeobecná lidská práva a základní svobody,

uznávající rodinu jako základní článek společnosti a nutnost ji jako takový podporovat, i její právo na komplexní podporu a ochranu; vědomy si toho, že v různých kulturních, politických a společenských systémech existují různé formy rodiny; dále uznávající, že mladé ženy a muži vstupující do manželství tak musí činit ze svobodné vůle a se souhlasem jejich nastávajících a že si žena a muž mají být v tomto svazku rovni. Z těchto důvodů jsme se rozhodli uplatňovat a podporovat:

Národní politiku vůči mládeži

1. Zajistit, aby formulování, realizace a návazné procesy politiky vůči mládeži byly na patřičné úrovni podpořeny z nejvyšších politických míst, a to včetně zajištění zdrojů na přiměřené úrovni.
2. Rozvinout národní politiku vůči mládeži a operativní programy na přiměřené úrovni, aby bylo možno realizovat Světový akční program pro mládež do roku 2000 a dále, s přihlédnutím k národním prioritám, realitě a omezením vyvstávajícím z rozdílných sociálně-ekonomických a kulturních podmínek.
3. Do roku 2000 vypracovat potřebné principy a programy ke zlepšení života mladých žen a mužů a k účinné realizaci národní politiky vůči mládeži, jež by měla být mezi-rezortní povahy a jež má být mimo jiné předjímána i v akčním plánu.
4. Přezkoumat situaci mládeže a její potřeby a řídit se zebříčkem priorit mladým lidem vlastním. Toho lze dosáhnout tím, že bude mládeži umožněno podílet se na procesu jako konzultanti a tím, že zajistíme, aby se mladí muži a ženy aktivně podíleli na formulaci, realizaci a vyhodnocení národní i lokální politiky vůči mládeži, jakož i programů a akčních plánů.
5. Rozvinout potenciální kapacity posilováním formálních i neformálních sdružení a sítí mládeže.
6. Posílit odpovědné partnerské vztahy mezi všemi klíčovými účastníky procesu, zvláště mládežnickými sítěmi, nevládními mládežnickými institucemi a organizacemi, a také vztahu mladých žen, zvláště dospívajících, mladých mužů, s jejich rodinami, vládami, mezinárodními agenturami, občanskou společností, obchodním sektorem a médií, s účelem spojit své síly a lépe se postarat o mladý potenciál a problémy, jak na úrovni národní, tak i místní.
7. Zavést měřitelné a časově ohraničené cíle a ukazatele, poskytující společnou bázi pro národní vyhodnocení pokroku při realizaci uvedených cílů.
8. Podpora bilaterálních, subregionálních, regionálních a mezinárodních výměn zkušeností, a to na národní úrovni v rámci formulace, realizace a vyhodnocení politiky vůči mládeži, a zajištění přiměřených rozvojových zdrojů a technické pomoci, a to vytvářením sítí.

9. Zajistit zefektivnění národní politiky vůči mládeži a mezinárodního rozvoje, plánů a programů.

Účast mládeže na životě společnosti

10. Zajistit a povzbuzovat mládež k aktivní účasti na životě společnosti ve všech jejích sférách a na rozhodovacím procesu na úrovni národní, regionální i mezinárodní, a zajistit potřebná opatření k tomu, aby měly mladé ženy stejný přístup k příležitostem jako muži, jakož i vytvářet podmínky nezbytné k tomu, aby mohli mladí lidé naplnit své občanské povinnosti.
11. Podporovat vzdělání a výcvik mladých v demokratických procesech, duchu občanství a občanské zodpovědnosti, s přihlédnutím k posílení a usnadnění jejich zájmu o účast na životě společnosti a plnou integraci do ní.
12. Usnadnit mladým, prostřednictvím jejich zástupců, přístup k legislativním a rozhodovacím orgánům, aby se mohli úzce podílet na formulování, realizaci a vyhodnocení aktivit a programů pro mládež a návazných akcích, a tím i na rozvoji společnosti.
13. Rozvíjet a posilovat politiku, umožňující nezávislé a demokratické formy spolkového života, včetně odstranění známých překážek, které mládeži stojí v cestě, a svobody spolčování na pracovišti.
14. Udělení vyšší priority mládeži vytlačené na okraj společnosti, mládeži handicapované či citlivé na nejrůznější rizika, zvláště těm, kdo byli odděleni od svých rodin a dětí, a těm, kteří žijí či pracují na ulici, s tím, že s vyšší prioritou přijdou i přiměřené akce, programy a nezbytné dotace, mimo jiné směřující k tomu, aby měli tito lidé prostředky a motivaci k účinnému přispívání ku prospěchu společnosti.
15. Udělení priority budování komunikačních kanálů k mládeži tak, aby tato získala hlas slyšitelný na národní, regionální i mezinárodní úrovni, a s ním i informace, jež potřebuje, aby se připravila na svou účast na životě společnosti a důležitou úlohu, kterou v tomto směru má.
16. Povzbuzovat dobrovolnost při zapojování mladých jako důležitou formu účasti mládeže na životě společnosti.

Rozvoj

17. Zajištění práva na rozvoj všem mladým mužům i ženám.
18. Podpoření jejich přístupu k půdě, úvěrům, technice a informacím, čímž se posílí příležitosti a rozvojové zdroje mládeže, žijící na venkově a v odlehklých komunitách.
19. Zajistit akce na podporu rovnoprávného přístupu mladých k novým informačním technologiím a k jejich využití, a tak z nich učinit elitní nástroje k postupnému redukování či eliminování nerovností a k podpoře rozvoje.
20. Posílení úlohy mládežnických organizací v rámci formulování, realizace a vyhodnocení plánů a programů národního rozvoje.
21. Zavedení či podle potřeby posílení zásad boje proti chudobě a zabezpečení akcí k jejímu potírání u mladých lidí, jakož i uznání jejich potřeb na přiměřené ubytování a bezpečný, zdravý a jistý život a životní prostředí, jakož i pracovní podmínky, a integrování starostí a obav mladých lidí do všech příslušných národních i místních zásad a programů s tím, že budeme podporovat schopnost mladých hrát aktivní a tvůrčí úlohu v řízení a rozvíjení lidské společnosti, a oni tak budou moci účinně přispět k zlepšení životních podmínek nejen pro sebe samé, ale i pro své obce a celou společnost.

22. Povzbuzovat uvědomění a zájem mladých o zásady a praktické návyky trvale udržitelného rozvoje, zvláště pak s ohledem na ochranu životního prostředí, a podporovat akce mladých ve prospěch těchto principů, a to v rámci mezinárodní spolupráce, založené na společných potřebách a zájmech.
23. Připomínat, že rodina jako základní článek společnosti má nezastupitelné místo v zapojení mladých do společnosti jako prvek, který usnadňuje změnu a napomáhá učení a vzdělávání, poskytuje citovou a ekonomickou podporu, předává hodnoty, a přispívá k formování a rozvoji mládeže v zodpovědné dospělé; v tomto smyslu je třeba rodiny podpořit specifickými programy či mechanismy.
24. Uznat potřebu perspektiv stejných pro obě pohlaví v souladu s obavami vyslovenými Ekonomickou a sociální radou v průběhu aktivit pro rozvojový sektor na jejím zasedání v roce 1998.
25. Povzbuzovat bilaterální, regionální a mezinárodní spolupráci s cílem vytvořit na národní i mezinárodní úrovni vhodné prostředí k zajištění plné účasti mládeže na společenském i ekonomickém rozvoji.
26. Odrazovat od jednostranných akcí a zdržet se jich, zvláště těch, které jsou v rozporu s mezinárodním právem a Chartou OSN, jakož i těch, které brání v plném ekonomickém a sociálním rozvoji populace příslušných zemí, a to zvláště mládeže; a těch, které ohrožují spokojený vývoj mladých a kladou jim překážky v nerušeném užívání lidských práv.
27. Přijmout opatření v souladu s mezinárodním právem tak, aby byl neutralizován dopad ekonomických sankcí na mladé lidi.

Mír

28. U vědomí smyslu a zásad Charty OSN směřujících k uzachování míru a bezpečí mezi národy, a to přijímáním účinných kolektivních opatření proti nerůznějším formám násilí a hrozeb míru, potlačováním násilí a podporou mírového řešení sporů, v souladu se zásadami spravedlnosti a mezinárodního práva.
29. U vědomí důležité role, kterou mladí hrají při podporování míru a nenásilí, je třeba podniknout kroky v souladu s příslušnými ustanoveními mezinárodního práva, včetně mezinárodních norem lidských práv, zaměřené na prevenci proti účasti mladých na všech násilných činech, zvláště pak činech teroristických ve všech jejich podobách a projevech, xenofobii, rasismu a pašování zbraní a drog.
30. Posílit roli mladých a jejich organizací při budování míru, předcházení konfliktům a jejich řešení, mezi jiným na základě rezolucí a smluv OSN a Rady bezpečnosti, a podporovat mezikulturní poznávání, občanskou výchovu, toleranci, výchovu k lidským právům a demokracii s ohledem na vzájemnou úctu ke kulturní, etické a náboženské odlišnosti, dále pak odpovědnost, solidaritu a mezinárodní spolupráci jako prostředky předcházení konfliktů a tísnivých situací.
31. Podporovat snahy mladých lidí v boji za úplné a všeobecné odzbrojení pod účinnou mezinárodní kontrolou, a to odzbrojení, které by se týkalo všech zbraní hromadného ničení.
32. Budovat účinnou kulturu míru a tolerance tím, že uvedeme do praxe globální systém výchovy a vzdělávání pro mír, zaměřeného na společenský pokrok, boj proti nerovnoprávnosti a na podporu dialogu a spolupráce tvářící v tvář hrozícím konfliktu, čímž bude podpořena tolerance, respekt a vzájemné pochopení.
33. Pomáhat mládeži a jejím organizacím významně se podílet na oslavách mezinárodního roku kultury a míru, jež se budou konat v roce 2000.

34. V souladu s mezinárodním právem bránit účasti, angažování a verbování dětí do ozbrojených konfliktů.
35. Podporovat a chránit práva lidí, včetně práv mládeže, žijících pod koloniální nebo jinou cizí nadvládou, a to zvláště právo na sebeurčení.
36. Mobilizovat mládež k rekonstrukci oblastí zpustošených válkou, pomáhat uprchlíkům a obětem války a podporovat usmíření a rehabilitace.
37. Zajistit, aby mladí lidé žili v prostředí, kde nebudou hrozby, konflikty, žádné formy násilí, zneužívání, ani vykořisťování.

Vzdělání

38. Podporovat vzdělávání ve všech jeho aspektech, tedy formální a neformální, zvyšování gramotnosti a výchovu mladých k celoživotnímu vzdělávání, čímž se usnadní jejich integrace na trhu práce.
39. Zaručit mladým stejné příležitosti na kvalitní základní a další vzdělání, zvláště v zemědělských oblastech a v městských chudinských čtvrtích, a potírat negramotnost.
40. Vytyčit národní časově ohraničené cíle, zaměřené na zabezpečení rovnoprávného přístupu mladých mužů a žen ke středoškolskému a vyššímu vzdělání a na zkvalitnění tohoto vzdělání.
41. Zajistit, aby byli mladí dobře informováni o svých lidských právech a mezi jiným i o vzdělání.
42. Nabídnout přiměřený výcvik v moderních komunikačních technikách a médiích, neboť tyto mají vliv na mladé a jejich chování.
43. Zabezpečit rehabilitaci a tam, kde je zapotřebí i reintegraci mladých lidí z dětských a nápravných ústavů do společnosti, zvláště co se poskytnutí vzdělání týče.
44. Vyvinout nové strategie zaměřené na mladé v tísní a žijící v násilí a na jejich integraci z okraje společnosti, nabídnout nové příležitosti ke vzdělání školní mládeži zaměstnané i nezaměstnané.
45. Podporovat rodinné struktury, se zvláštní podporou chudým, a poskytovat nezbytné zdroje rodině a školám, které se zabývají mladými lidmi tělesně i duševně postiženými.
46. Posilovat a rozvíjet nové partnerské vztahy, a tak mladým lidem umožnit, aby se učili, tvořili a vyjadřovali se prostřednictvím kulturních, tělovýchovných a sportovních aktivit, a tak přispívali ke svému vyváženému vývoji v oblasti duševní, tělesné, umělecké, morální, citové a duchovní i ke své sociální integraci.
47. Přidělit zdroje na odborné vzdělávání a zajistit, aby školící a vzdělávací systém odpovídal ekonomické, sociální a komerční realitě založené na definovaných potřebách a technickém pokroku.
48. Rozvíjet zásady vzdělávání, které by v principu napomáhaly mladým lidem dosáhnout takového vzdělání, které odpovídá jejich konkrétním schopnostem a potenciálu, a přitom brát ohled na mládež sociálně handicapovanou.
49. Povzbuzovat zavádění problémových otázek (jako je výchova k rodinnému životu, reprodukovatelné zdraví, zdraví škodlivé návyky mladých, či prevence drogové závislosti) do školních osnov i do mimoškolních aktivit.
50. Povzbuzovat účast mládeže na práci obce jako důležitou součást vzdělávacího systému.

51. Podporovat, kdekoli je to vhodné, studentské organizace, a to vytvářením podmínek, umožňujících jim uplatnit jejich práva a poskytovat jim nezbytné prostředky, aby se mohli úspěšně zhostit svých úloh a povinností.
52. Zakládat a rozvíjet sportovní, kulturní a rekreační aktivity mladých lidí a zaměřit se na podporu a posílení sportovních a kulturních výměn na národní, regionální i mezinárodní úrovni.

Zaměstnanost

53. Stanovit si jako nejvyšší cíl dosažení úplné zaměstnanosti tak, abychom zajistili rovné příležitosti pro mladé muže i ženy, co se výdělečné práce týče.
54. Podporovat rovné příležitosti k zaměstnání pro mladé, jakož i stejnou ochranu proti diskriminaci, včetně diskriminace ve mzdě, a to v souladu s národní legislativou v oblasti zaměstnání, bez ohledu na etnický či národnostní původ, rasu, pohlaví, handicap, politickou víru, názor či vyznání, či sociální, kulturní a ekonomické zázemí.
55. Podporovat rovné příležitosti pro mladé ženy, mezi jiným i přijímáním a zaváděním zákonů proti jejich diskriminaci na trhu práce, i zákonů, jež zaručí práva mladých lidí na stejnou mzdu za stejnou práci či za vytváření stejných hodnot.
56. Zlepšit spolupráci mezi orgány veřejné správy, soukromým sektorem, vzdělávacími institucemi a občanskými iniciativami na podporu pracovních příležitostí pro mladé.
57. Podporovat výzkum v oblasti nezaměstnanosti mládeže, který by bral v úvahu trendy a požadavky trhu, s cílem vyvinout a realizovat zásady a programy na podporu zaměstnávání mládeže, a to s náležitým ohledem ke konkrétním podmínkám obou pohlaví.
58. Investovat do podnikatelských schopností mladých lidí a poskytnout jim nezbytné zkušenosti a zdroje, aby byli schopni založit vlastní podniky a firmy.
59. Přijmout účinná opatření k zákazu a neprodlené eliminaci nejhorších forem zaměstnávání dětí, a to včetně podpory pro nadcházející jednání Mezinárodní organizace práce, kde budou dokončeny dokumenty pojednávající o tomto problému, a také opatření na ochranu mladých lidí proti veškerým formám vykořisťování a zneužívání jako je např. sexuální turistika, prostituce, pašování lidí, a jakákoli práce, ať už placená či neplacená, která má negativní vliv na jejich psychický, fyzický, sociální a morální rozvoj, a to s patřičným ohledem na konkrétní situaci
60. Podporovat vzdělání a výcvik zaměřené na schopnost získat pracovní místo, a tak zajistit, aby se vzdělávací instituce neustále přizpůsobovaly změnám sociálních a ekonomických podmínek včetně požadavků trhu.
61. Podporovat rozvoj mechanismů pracovního poradenství pro mládež, jež by měly fungovat v rámci vzdělávacího systému i obce.
62. Podporovat větší národní i mezinárodní ochotu k ochraně mladých migrantů za prací a věnovat pozornost dodržování jejich lidských práv, jejich potřebám a jejich ochraně před vytlačněním na okraj společnosti.
63. Podporovat podnikatelské aktivity mladých v zemědělských oblastech a poskytnout jim pomoc při rozvíjení takových aktivit, při nichž budou moci sami sebe řídit a financovat.

Zdraví

64. Podporovat stejný rozvoj a zdraví mladých mužů i žen a předcházet jejich zdravotním problémům a řešit je, a to vytvářením bezpečného a podpůrného zázemí, poskytováním informací, rozvíjením jejich schopností, a usnadňováním přístupu k zdravotnickým službám. Cílem těchto aktivit má být rodina, skupiny vrstevníků, školy, zdravotnické služby a další subjekty.
65. Bojovat proti vyléčitelným nemocem a předcházet nemocem nevyléčitelným a zmírňovat jejich dopady tím, že ustavíme fungující spolupráci mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi a budeme podporovat osvětové a očkovací kampaně, zaměřené na rodinu, skupiny vrstevníků, školy, zdravotnické služby a další subjekty se zvláštním přihlédnutím k mladým lidem.
66. Vytvářet politické, právní a materiální a sociální podmínky, které by více zpřístupnily základní zdravotní péči a které by umožnily další rozvoj programů zaměřených na osvětu a prevenci, se zvláštním přihlédnutím k závažným onemocněním jako je tuberkulóza, malárie, HIV/AIDS, podvýživa, říční slepota a onemocnění průjmová, zejména cholera.
67. Uvědomit si, že užívání tabáku a nadměrná spotřeba alkoholu představuje u mladých lidí hrozbu jejich zdraví, a v rámci každé země podporovat vývoj komplexních programů zaměřených na omezení spotřeby tabáku, pasivního kouření a holdování alkoholu.
68. Vypracovat osvětové a školicí programy a kampaně s cílem přesvědčit mladé lidi, aby bojovali proti HIV a AIDS a dalším sexuálně přenosným chorobám.
69. Uznat specifické zdravotní potřeby mentálně či tělesně postižené mládeže a zajistit její zrovnoprávnění a reintegraci – a tím podpořit její soběstačnost.
70. Podporovat mezi mladými lidmi humanitární akce a osvětové kampaně zaměřené proti pozemním minám, a to zvláště v zemích, jež nesou následky používání protipěchotních min.
71. Uznat a podpořit důležité místo, jež ve společnosti zastává rodina, mládežnické organizace a organizace nevládní, neboť nejlepším způsobem, jak zabezpečit zdravý život, je poskytnout znalosti, informace, dovednosti a motivaci.
72. Formulovat zásady příznivé pro rozvoj zdravotnických programů v zemědělských oblastech a chudých městských čtvrtích, včetně zabezpečení zdrojů zdravotně nezávadné vody, hygienických zařízení a kanalizace, a to s přihlédnutím ke specifickým nárokům mladých lidí na zdravé prostředí.
73. Uznat důležitost všeobecné zdravotní péče včetně péče o reprodukci a založení zdravotní databáze mládeže, poskytovat informace a služby vstřícné vůči mladým a respektující rovnoprávnost pohlaví tak, abychom zajistili fyzickou, psychickou i sociální prosperitu mladých lidí i dostupnost účinných, bezpečných, cenově přístupných a legálních metod plánovaného rodičovství.
74. Zintenzivnit úsilí a aktivitu ve smyslu mezinárodní spolupráce ohledně zdravotnické pomoci při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech.
75. Uznat problém sexuálního vykořisťování, zneužití a jiných forem sexuálního násilí páchaného na mladých lidech a přijmout účinná opatření k předcházení těmto jevům, jako například opatření, naznačená kongresem proti výdělečnému sexuálnímu zneužívání dětí, konaným ve Stockholmu 27.–31. 8. 1996.
76. Zajistit plnou ochranu mladých lidí před všemi formami násilí, včetně násilí, zneužití a vykořisťování sexuálního, a podporovat psychické i fyzické zotavení a sociální a ekonomickou reintegraci jeho obětí.

Omezení užívání drog a návykových látek

77. Vztít na vědomí opakované zmínky o mládeži, jež lze nalézt v dokumentech přijatých na dvacátém zvláštním zasedání Valného shromáždění, jež se problémem drog zabývalo.
78. Ve spolupráci s mladými lidmi a jejich organizacemi šířit mezi mládeží informace o nebezpečí, plynoucím z užívání drog a látek legálních i nelegálních, podporovat jiné, alternativní možnosti životního stylu, zdravého a bez návykových látek, a mobilizovat společnost na všech úrovních tak, aby se plně zapojila do protidrogové prevence.
79. Ruku v ruce s mladými lidmi a jejich organizacemi spolupracovat na strategiích protidrogové prevence a boje proti drogám a jejich pašování, poskytovat podporu, léčbu a rehabilitaci drogově závislým, jež bude zaměřena na reintegraci jich samých i jejich rodin.
80. Posilovat mezinárodní, regionální, subregionální a bilaterální spolupráci a zintenzivnit úsilí, směřující ke snížení poptávky po drogách a narkotikách a k boji proti jejich ilegální výrobě, dodávání a pašování.
81. Zavést přísná opatření, zaměřená na přerušování přísunu drog mladým lidem a na preventivní akce v tomto smyslu.

Dohodli jsme se proto na následujících bodech:

82. Vyzvat veškeré příslušné programy, fondy a specializované agentury, jakož i další orgány OSN, zvláště pak Rozvojový program OSN, Populační fond OSN, Dětský fond OSN, Organizaci OSN pro vzdělání, vědu a kulturu, Světovou zdravotnickou organizaci, Mezinárodní organizaci práce, Světovou banku, mezinárodní organizace a regionální finanční instituce, aby více podporovaly národní politiky vůči mládeži v jednotlivých zemích a programy s nimi spojené.
83. Podporovat, na národní, regionální i mezinárodní úrovni, výzkum, sběr a statistické zpracování dat a publikování výsledků takových výzkumů a studií.
84. Vyzvat generálního tajemníka OSN, aby zvážil posílení oddělení pro mládež v sekretariátu OSN a aby předložil Valnému shromáždění na jeho padesátém čtvrtém zasedání návrhy, které by tento požadavek zajistily.
85. Vyzvat generálního tajemníka OSN, aby se aktivně zapojil do účinných aktivit navazujících na světovou konferenci ministrů, zodpovědných za mládež, u vědomí rezoluce Valného shromáždění č. 52/83, rezoluce Ekonomické a sociální rady č. 1997/55 a poznatků v rámci Světového akčního programu pro mládež do roku 2000 a dále.
86. Realizovat koordinované a pružné systémy spolupráce mezi regionálními komisemi a organizacemi i ministerskými a jinými orgány v aktivitách souvisejících s mládeží, a připravit k realizaci doporučení Světové konference ministrů, zodpovědných za mládež, vyčlenit na ni prostředky a zajistit návazné kroky.
87. Vybídnout zainteresované vlády, nevládní organizace a soukromý sektor zvýšit podíl finančních prostředků pro Fond mládeže OSN; zřídít poradnu tohoto fondu pro zajištění vedení, vytvoření strategie fondu a pro formulování, uplatnění a hodnocení projektu navazujícího specifickými projekty mládeže na světovou konferenci.
88. Tímto přijímáme výše uvedená opatření a jménem svých vlád se zavazujeme k jejich realizaci, jakož i podpoře dalšího realizování Světového akčního programu pro mládež do roku 2000 a dále, a k podpoře aktivní účasti mládeže, neboť jen ta zaručí, že se jedinečné vize mladých lidí objeví v našich národních politikách a programech.

Děkujeme PhDr. Břetislavu Hofbauerovi za poskytnutí tohoto materiálu.